

**UCHWAŁA NR/2019
RADY GMINY GRONOWO ELBLĄSKIE
z dnia 20 listopada 2019 roku**

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Gronowo Elbląskie na rok 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 506 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2137 ze zm.), art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 688 ze zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., ze zm., poz.1492) **Rada Gminy Gronowo Elbląskie uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Gronowo Elbląskie na rok 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wójt Gminy w terminie do 31 marca 2021r. przedłoży Radzie Gminy informację z realizacji niniejszego programu w roku 2020.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gronowo Elbląskie i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gronowie Elbląskim.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2020r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, art. 4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Rada Gminy corocznie ustala zakres zadań do realizacji w postaci „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

Gminny program na rok 2020 jest kontynuacją przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zainicjonowanych na terenie Gminy Gronowo Elbląskie, systematycznie realizowanych w latach poprzednich. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie naszej gminy. Zadania przedstawione w programie będą realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny, Placówki Oświatowe, Ośrodek Zdrowia, Sąd, Policję oraz organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty.

W związku z powyższym Wójt Gminy Gronowo Elbląskie kieruje pod obrady Rady Gminy Gronowo Elbląskie niniejszy projekt uchwały.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE GRONOWO ELBLĄSKIE NA ROK 2020

Art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 2137) stanowi, iż: „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy”. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy, realizowanego przez urząd gminy (art. 4¹ ust. 2 w/w ustawy).

Przedstawiony poniżej Program zawiera propozycje działań administracji samorządowej Gminy Gronowo Elbląskie na rok 2020. Program jest kontynuacją zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a także stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program przygotowano w oparciu o doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji poprzednich edycji programu gminnego z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia (ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym t.j. Dz. U. 2018, poz. 1492 ze zm.).

Program jest adresowany do całej społeczności Gminy Gronowo Elbląskie, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, do osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo. Głównym zadaniem programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu, a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców Gminy Gronowo Elbląskie.

W Programie należy zwrócić uwagę na:

Uwzględnienie problematyki przemocy w rodzinie związanej z nadużywaniem alkoholu. Prowadzenie profilaktyki dla dzieci i młodzieży. Zapewnienie młodzieży szkolnej zagrożonej patologią wypoczynku letniego i zimowego z uwzględnieniem zajęć terapeutycznych. Organizowanie różnych zajęć pozalekcyjnych jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego (wolnego od nałogów). Ograniczanie skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych poprzez objęcie szkoleniem pracowników różnych zawodów, związanych z problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie (pedagodzy, policjanci, pracownicy socjalni, zespół interdyscyplinarny). Egzekwowanie prawa dotyczącego sprzedaży i spożywania alkoholu na terenie gminy.

Charakterystyka Gminy oraz stan zasobów w zakresie rozwiązywanych problemów alkoholowych.

Gmina Gronowo Elbląskie to gmina wiejska, położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie elbląskim. Powierzchnia gminy wynosi 98,2 km², w jej skład wchodzi 16 sołectw. Liczba mieszkańców na dzień 30 września 2019r. wyniosła 5.050.

Na terenie gminy funkcjonują dwa zespoły szkół, w skład których wchodzi: dwa przedszkola i dwie szkoły podstawowe, do przedszkoli uczęszcza 119 dzieci, a naukę w szkołach pobiera 355 uczniów.

W listopadzie 2015 roku wśród klas VI szkół podstawowych oraz I, II i III gimnazjum przeprowadzono anonimowe ankiety dotyczące spożywania alkoholu. Celem tego działania była pomoc w zbadaniu problemu picia alkoholu wśród młodzieży w naszej gminie. Na pytanie czy kiedykolwiek zdarzyło ci się spożywać alkohol w klasach VI większość odpowiedzi była negatywnych, natomiast w gimnazjum już większa część ankietowanych przyznała się do chociaż jednokrotnego spożywania alkoholu. Najczęściej spożywanym alkoholem okazało się piwo i szampan. W związku z małą liczbą osób spożywających alkohol w klasach VI, występują jedynie bardzo sporadyczni świadkowie picia alkoholu w szkole. W gimnazjum skala problemu picia alkoholu była większa, świadkowie picia występowali częściej. Znaczna część ankietowanych uważa, że łatwo na terenie naszej gminy zdobyć alkohol. Najczęściej młodzież sięga po alkohol w wieku od 12 do 14 lat. Często ankietowani wskazywali, że alkohol zdobywają wśród kolegów i w sklepach. Po alkohol sięgają, ponieważ „taka moda”. Jeśli ankietowani sięgają po alkohol to głównym powodem są różnego rodzaju imprezy, uczniowie wskazują również, że wypijają alkohol bez okazji. Badani określili, że w przypadku nadużywania alkoholu zwróciliby się z tym problemem do rodziców lub przyjaciela. Większość ankietowanych uważa, że alkohol stanowi poważny problem wśród młodzieży. Z analizy ankiet wynika, że w klasach VI picie alkoholu występuje w znikomej ilości, natomiast problem się nasila w klasach wyższych.

W celu przeciwdziałania tym zjawiskom wszystkie placówki oświatowe objęte są realizacją programów profilaktycznych. Programy te uwzględniają uczenie ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych. Są one elementem składowym programu wychowawczego, gdzie wychowanie to przede wszystkim przekazywanie wartości, budowanie hierarchii norm moralnych i społecznych. Prowadzone są różne formy zajęć pozalekcyjnych jako strategie alternatywne celem ich jest odciążenie młodzieży od zjawisk patologicznych. Celem ich jest także możliwość realizacji i rozwoju osobowego oraz umożliwienia osiągnięcia sukcesów. Do propagowania powyższych działań zaangażowane zostały również sołectwa naszej gminy. Prowadzone są również zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży, które mają na celu zmniejszenie napięć i niepokojów, poprawę społecznego i emocjonalnego funkcjonowania dzieci i młodzieży, zapobieganie wadliwej adaptacji dzieci i młodzieży do warunków życia i wymagań otoczenia, uczenie ich pozytywnego patrzenia na siebie, swoje życie i otoczenie, zapoznaniu z chorobami społecznymi, poznawaniu mechanizmów uzależnień, propagowaniu zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.

W punkcie konsultacyjnym w budynku urzędu prowadzone są konsultacje i porady w zakresie uzależnień i przemocy domowej.

Na terenie Gminy problemem osób uzależnionych i ich rodzin zajmują się:

- 1/ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 6 członków. W skład komisji wchodzi przede wszystkim przedstawiciele urzędu gminy, ośrodka pomocy społecznej, policji, oświaty.
- 2/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 3/ Zespół Interdyscyplinarny.
- 4/ Punkt konsultacyjny.
- 5/ Prawnik.
- 6/ Centra Odwykowo – Terapeutyczne w Elblągu.
- 7/ Placówki Służby Zdrowia.
- 8/ Placówki oświatowe.

9/ Policja.

I. CELE STRATEGICZNE PROGRAMU

Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.

Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z problemami alkoholowymi już istniejącymi.

Podnoszenie poziomu wiedzy w społeczeństwie na temat szkodliwości spożywania alkoholu.

II. CELE OPERACYJNE PROGRAMU

Ograniczenie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.

Zmiana zachowań i postaw mieszkańców oraz instytucji w sytuacjach związanych z alkoholem.

Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu, a w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wspieranie działań na rzecz skutecznego egzekwowania, przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zakazu sprzedaży i udostępniania alkoholu nieletnim.

Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.

Prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód wynikających z nadmiernego spożywania alkoholu i innych używek.

Promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych.

Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Cele powyższe będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki finansowe z budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o którym mowa w art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zasady finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określa załącznik do Programu.

ZADANIA

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu poprzez:

Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu w podjęciu leczenia odwykowego.

Finansowanie specjalistycznych szkoleń dla pomagających osobom z problemem alkoholowym lub ich rodzinom, w tym szkolenia członków Komisji.

Finansowanie punktu konsultacyjnego.

Finansowanie prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

opłacenie opinii biegłych orzekających o konieczności przymusowego leczenia osób uzależnionych od alkoholu, opłacanie kosztów sądowych, opłacenie członków GKRPA za udział w posiedzeniach komisji, wykonywanie zadań określonych programem – członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w odrębnych przepisach. Podstawę do wypłacenia w/w wynagrodzenia stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Materiały, publikacje, ulotki do popularyzacji wiedzy na temat pomocy ofiarom przemocy.

Organizacja i finansowanie zajęć profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią, zawierające propozycje pomocy tym środowiskom.

Koordinowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy, poprzez współpracę z Policją, GOPS, przedstawicielami służby zdrowia, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej.

Porady prawne dla osób i ich rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem alkoholowym.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Organizowanie i finansowanie akcji wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka, realizowanych w oparciu o pisemny program zajęć terapeutycznych lub profilaktycznych.

Finansowanie działań w ramach programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej obejmujących dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej na terenie gminy.

Finansowanie imprez propagujących zdrowy styl życia wolny od nałogów.

Finansowanie spektakli profilaktycznych dla uczniów i młodzieży.

Finansowanie ogólnopolskich kampanii o tematyce uzależnień i przemocy w rodzinie.

Finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży.

Szkolenia i warsztaty dla sprzedawców napojów alkoholowych.

Działania na rzecz trzeźwości kierowców – kampanie edukacyjne.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Finansowanie lub dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do realizacji programów profilaktycznych, realizowanych wspólnie ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi w ramach Programu.
2. Współpraca z właściwymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi w działaniach promujących zdrowy styl życia, trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Zadanie 5

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Preliminarz wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020

Budżet wynosi 50.000 zł

- Zadanie 1** Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu – 12.000 zł
- Zadanie 2** Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie – 19.000 zł.
- Zadanie 3** Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży - w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych – 17.000 zł.
- Zadanie 4** Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych – 2.000 zł.